

Czwartek, 18 grudnia 2008 r.

6. stwierdza, że w tych ramach zalecenia wymienione w załączniku są zgodne z zasadami pomocniczości i proporcjonalności oraz podstawowymi prawami obywateli;
7. jest zdania, że postulowany wniosek nie pociąga za sobą skutków finansowych;
8. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji oraz załączonych szczegółowych zaleceń Komisji i Radzie, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK

SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA DOTYCZĄCE TREŚCI POSTULOWANEGO WNIOSKU

1. Wzajemne zaufanie do prawa we Wspólnocie uzasadnia przyszłe zniesienie procedur związanych z potwierdzaniem prawdziwości aktów urzędowych w sprawach transgranicznych.
2. Takiego uznania aktu urzędowego w celu jego wykorzystania w danym państwie członkowskim można odmówić jedynie w przypadku poważnych i uzasadnionych wątpliwości co do autentyczności aktu lub jeżeli uznanie jest sprzeczne z porządkiem publicznym danego państwa członkowskiego.
3. Parlament zwraca się do Komisji, aby na podstawie art. 65 lit. a) oraz art. 67 ust. 5 tiret drugie traktatu WE przedstawiła mu wniosek legislacyjny dotyczący wprowadzenia wzajemnego uznawania i wykonywania aktów urzędowych.
4. Akt prawny będący przedmiotem wniosku legislacyjnego musi mieć zastosowanie do wszystkich aktów urzędowych w sprawach cywilnych i handlowych, z wyjątkiem aktów, które dotyczą nieruchomości i muszą lub mogą być przedmiotem wpisu lub wzmianki w rejestrze publicznym. Nie może on obejmować ani spraw związanych z prawem mającym zastosowanie do przedmiotu aktu urzędowego, ani spraw związanych z uprawnieniami, organizacją i strukturą organów i urzędników publicznych, w tym z procedurą uwierzytelniania.

E-sprawiedliwość

P6_TA(2008)0637

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 grudnia 2008 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie e-sprawiedliwości (2008/2125(INI))

(2010/C 45 E/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 192 akapit drugi traktatu WE,
- uwzględniając prace grupy roboczej Rady ds. przetwarzania danych w zakresie prawa (e-sprawiedliwość),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 maja 2008 r. zatytułowany „Droga do europejskiej strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości” (COM(2008)0329),
- uwzględniając obecne prace w tej dziedzinie prowadzone przez działającą przy Radzie Europy Europejskiej Komisji na rzecz Skutecznego Wymiaru Sprawiedliwości(CEPEJ),

Czwartek, 18 grudnia 2008 r.

- uwzględniając art. 39 oraz art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinię Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0467/2008),
- A. mając na uwadze, że w 2007 r. Rada podjęła decyzję o rozpoczęciu prac nad opracowaniem na poziomie europejskim systemu wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w dziedzinie sprawiedliwości, szczególnie poprzez stworzenie portalu europejskiego,
- B. mając na uwadze, że w Europie około 10 milionów osób zaangażowanych jest w transgraniczne spory sądowe, w związku z czym szersze stosowanie technologii informacyjnych ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia obywatelom lepszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, a także dla usprawnienia i uproszczenia postępowań sądowych oraz skrócenia terminów proceduralnych i ograniczenia kosztów operacyjnych transgranicznych sporów sądowych,
- C. mając na uwadze, że definicja e-sprawiedliwości jest bardzo obszerna i obejmuje na ogół zastosowanie technologii elektronicznych w wymiarze sprawiedliwości oraz szereg zagadnień, które niekoniecznie powiązane są z pojęciem e-sprawiedliwości w rozumieniu wspomnianego komunikatu Komisji z dnia 30 maja 2008 r. oraz w rozumieniu grupy roboczej Rady ds. e-sprawiedliwości,
- D. mając na uwadze, że stosowane odpowiednio technologie informacyjne mogą zapewnić znaczący wkład w poprawę dostępności i skuteczności europejskich systemów sądowniczych i prawnych; mając na uwadze, że w warunkach coraz większej integracji rynku wewnętrznego oraz rosnącej mobilności w obrębie Europy, jest zrozumiałe, że coraz powszechniejsze są wyzwania, którym musi sprostać transgraniczny system sądowniczy, takie jak język, odległość oraz obce systemy prawne; mając na uwadze, że te problemy można jednak do pewnego stopnia ograniczyć poprzez odpowiednie zastosowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych, poprawiając tym samym nie tylko dostęp obywateli europejskich do wymiaru sprawiedliwości, lecz również przyczyniając się do zwiększenia wydajności jednolitego rynku,
- E. mając na uwadze, że sprawozdanie CEPEJ w sprawie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) w europejskim systemie sądowniczym podkreśla, że stosowanie technologii elektronicznych przez wymiar sprawiedliwości nie zawsze daje pozytywne rezultaty, dla osiągnięcia których niezbędne jest działanie na drodze instytucjonalnej i strategicznej,
- F. mając na uwadze, że w dłuższej perspektywie wykorzystanie technologii IT do rozstrzygania sporów będzie wymagało zasadniczych zmian prawa proceduralnego oraz sposobu stanowienia prawa, a skuteczny dostęp do prawa i sprawiedliwości – połączenia rejestrów (handlowych i spółek, gruntów, testamentów itp.); mając na uwadze, że Parlament zajął się już kwestią zgodności dostępu do wymiaru sprawiedliwości z wykorzystaniem technologii IT przy rozpatrywaniu prawodawstwa dotyczącego drobnych roszczeń, europejskiego tytułu egzekucyjnego i mediacji; mając na uwadze, że należy zachęcać do stosowania technologii IT we wszystkich obszarach, w tym przy składaniu wniosków, dystrybucji i doręczaniu dokumentów, dostarczaniu dowodów i rozpatrywaniu wniosków o pomoc prawną, a co za tym idzie uwzględnić je we wszystkich przyszłych projektach legislacyjnych; mając na uwadze, że już w chwili obecnej należy zastanowić się nad działaniami z zakresu dokumentów elektronicznych, przejrzystości majątku dłużników i dowodów,
- G. mając na uwadze, że pomysł stworzenia sieci lub portalu e-sprawiedliwości jest mile widziany, jednak należy zadbać o to, by odpowiadał on zarówno potrzebom obywateli UE, jak i osób zawodowo zajmujących się w UE kwestiami prawnymi, a także by ułatwiony został dostęp do wymiaru sprawiedliwości poprzez zagwarantowanie przejrzystego i łatwego dostępu do informacji; mając na uwadze, że celem jest ułatwienie powiązań obywateli UE i krajowych władz publicznych, a ofiary przestępstw, podejrzani i „użytkownicy sprawiedliwości” powinni na co dzień odnieść korzyść z narzędzi unijnego wymiaru sprawiedliwości; mając jednocześnie na uwadze, że dla pełnej skuteczności portalu/sieci należy włączyć go jako projekt pilotażowy w ramy sieci transeuropejskich określonych w art. 154 Traktatu WE i realizować w ramach rozwiązań interoperacyjnych dla europejskich administracji publicznych (ISA), zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 29 września 2008 r. (COM(2008)0583),

Czwartek, 18 grudnia 2008 r.

- H. mając na uwadze, że ponieważ jedynie 50 % obywateli europejskich posiada dostęp do Internetu, rozwój i realizacji elektronicznych usług z zakresu e-sprawiedliwości powinno towarzyszyć ściśle przestrzeganie zasad przejrzystości, równości wobec prawa i publicznego nadzoru, a usługi te powinny, co najmniej w trakcie okresu przejściowego, mieć charakter uzupełniający i dobrowolny w stosunku do praktyk stosowanych dotychczas w państwach członkowskich,
- I. mając na uwadze, że istniejące portale są prymitywne, zawierają zbyt wiele niepotrzebnych szczegółów i nie są przyjazne dla użytkownika, a także mając na uwadze, że należy skorzystać z doświadczeń najlepszych specjalistów w dziedzinie technologii informacyjnych, aby poprawić dostęp do informacji, systemów i rejestrów elektronicznych; mając na uwadze, że jeden europejski portal wymiaru sprawiedliwości, o zróżnicowanym dostępie dla urzędników i pracowników wymiaru sprawiedliwości, prawników i innych profesjonalistów oraz dla obywateli powinien posiadać system identyfikacji użytkowników w celu oddzielenia obszaru dostępu dla obywateli od obszaru zarezerwowanego dla osób czynnie zajmujących się wymiarem sprawiedliwości; mając jednak na uwadze, że choć niezwykle ważne jest traktowanie europejskiej sieci sądowniczej jako podstawy oraz jej usprawnienie, to jednak szczególny nacisk należy położyć jak nigdy dotąd na dostęp obywateli i przedsiębiorców do wymiaru sprawiedliwości,
- J. mając na uwadze, że tworzenie europejskiej przestrzeni sprawiedliwości jest w pewnym stopniu spowalniane przez fakt, że niewielka ilość organów sądowniczych ma dostęp do unijnych szkoleń w zakresie prawa, a narzędzia elektroniczne mogą znacznie pomóc w szerokim upowszechnieniu europejskiej kultury wymiaru sprawiedliwości, stanowiącej podstawę przyszłej europejskiej przestrzeni sprawiedliwości,
- K. mając na uwadze znaczne rozbieżności w zakresie znajomości prawa wspólnotowego wśród sędziów krajowych w różnych państwach członkowskich, co Parlament zaznaczył w rezolucji z 9 lipca 2008 r. w sprawie roli sędziego krajowego w europejskim wymiarze sprawiedliwości ⁽¹⁾,
- L. mając na uwadze, że należy niezwłocznie zająć się kluczowymi kwestiami z zakresu e-sprawiedliwości, w tym kwestią języka,
- M. mając na uwadze, że ministrowie sprawiedliwości wyrazili poparcie dla zdecentralizowanego podejścia do opracowania systemu e-sprawiedliwości na poziomie europejskim, przy czym utrzymano by jednak pewien stopień koordynacji, który umożliwiłby dzielenie się informacjami na szczeblu europejskim, jednocześnie pozwalając na niezależne funkcjonowanie systemów krajowych oraz uniknięcie obciążeń, jakie generowałoby utworzenie nowego, scentralizowanego systemu e-sprawiedliwości UE, a także mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie są zaangażowane we współpracę dwustronną; mając na uwadze wnioski grupy roboczej Rady, zgodnie z którymi inicjatywy w zakresie e-sprawiedliwości nie powinny być obowiązkowe dla państw członkowskich, lecz zobowiązywać je do wprowadzania nowych systemów krajowych lub do gruntownej zmiany już istniejących systemów,
- N. mając na uwadze, że technologia informacyjna okazała się skutecznym narzędziem w walce z przestępczością międzynarodową, o czym świadczą na przykład wyniki osiągnięte przez system informacyjny Schengen oraz jego rozszerzenia; mając na uwadze, że zastosowanie zaawansowanych technologii do zapobiegania i zwalczania przestępczości międzynarodowej powinno być w pełni wykorzystane, a projekty takie jak europejski system przekazywania danych z rejestrów skazanych powinny otrzymać szerokie wsparcie, w tym finansowe,
- O. mając na uwadze, że obecny system zbierania dowodów w sprawach kryminalnych w innych państwach członkowskich nadal opiera się na powolnych i nieskutecznych instrumentach wzajemnej pomocy w sprawach karnych; mając na uwadze, że – w razie konieczności i jedynie gdy nie będzie miało to ujemnego wpływu na sytuację prawną osoby składającej zeznania – wykorzystanie narzędzi technologicznych, takich jak wideokonferencje, stanowiłoby wielki krok naprzód w postaci zbierania dowodów na odległość,
- P. mając na uwadze, że stworzenie europejskiej przestrzeni sprawiedliwości wiąże się ze wzmocnieniem praw podstawowych oraz zabezpieczeń proceduralnych obywateli UE, a wdrożenie strategii powinno odbywać się w pełnej zgodności z najwyższymi standardami ochrony danych,
- Q. mając na uwadze, że środki legislacyjne zmierzające do podwyższenia poziomu znajomości wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w innych państwach członkowskich powinny iść ręką w rękę z udostępnianiem tej wiedzy w sieci,

(1) Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0352.

Czwartek, 18 grudnia 2008 r.

1. popiera plany Komisji, a w szczególności propozycję dotyczącą wspierania europejskich ram interoperacyjności w ramach programu IDABC oraz obecne prace nad podpisem elektronicznym i e-tożsamością;
2. zwraca się do Komisji o uzupełnienie europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości przestrzenią e-sprawiedliwości poprzez:
 - a) podjęcie konkretnych działań nakierowanych na wdrożenie europejskiej przestrzeni e-sprawiedliwości;
 - b) jasne określenie spraw objętych działaniami UE poprzez, na przykład zastosowanie odrębnej definicji lub dodanie do „e-sprawiedliwości” przedrostka „UE”: UE e-sprawiedliwość lub UE-sprawiedliwość;
 - c) realizację portalu/sieci e-sprawiedliwość z uwzględnieniem potrzeb obywateli UE oraz osób zawodowo zajmujących się w UE kwestiami prawnymi i zapewnienie przejrzystego oraz łatwego sposobu dostępu do informacji opracowanego przez ISA dzięki wykorzystaniu sieci transeuropejskich, o których mowa w art. 154 Traktatu WE;
 - d) szerokie wykorzystanie narzędzi elektronicznych w rozwoju europejskiej kultury wymiaru sprawiedliwości;
 - e) pełne wykorzystanie możliwości nowych technologii do zapobiegania i zwalczania przestępczości międzynarodowej;
 - f) bezwzględny rozwój narzędzi, na przykład wideokonferencji służących poprawie gromadzenia dowodów w innych państwach członkowskich;
 - g) wzmocnienie praw podstawowych, zabezpieczeń proceduralnych postępowań karnych i ochrony danych jako integralnej części przygotowania i realizacji planu działań na rzecz UE-sprawiedliwości;
3. wyraża przekonanie, że działalność instytucji powinna w większym stopniu koncentrować się na obywatelach;
4. z zadowoleniem przyjmuje entuzjazm państw członkowskich związany z ustanowieniem projektów dwustronnych mogących stanowić podstawę do późniejszego włączenia wszystkich państw członkowskich, a tym samym zapewnienia maksymalnie wydajnej współpracy na szczeblu wspólnotowym, przestrzega jednak przed możliwą fragmentaryzacją związaną z tym podejściem i nalega na podjęcie wszelkich kroków służących zapobieżeniu jej;
5. wzywa Komisję do poświęcenia należytej uwagi rozwojowi narzędzi e-learning dla sądownictwa w kontekście e-sprawiedliwości.
6. stwierdza, że zalecenia te są zgodne z zasadą pomocniczości i z podstawowymi prawami obywateli;
7. uważa, iż wnioskowany projekt nie pociąga za sobą skutków finansowych;
8. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji, a także szczegółowych zaleceń przedstawionych w załączniku, Komisji i Radzie, a także rządów i parlamentom państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK

SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA DOTYCZĄCE TREŚCI WNIOSKOWANEGO PROJEKTU

Zalecenie 1 (co do formy i zakresu zalecanego instrumentu)

Wobec braku przegłosowanej przez Radę rezolucji w sprawie planu działania angażującego Komisję w jego realizację zwrócono się do Komisji o przygotowanie planu działania na rzecz e-sprawiedliwości na poziomie europejskim. Powinien on składać się z szeregu oddzielnych działań przedstawionych szczegółowo poniżej, z których część może skutkować opracowaniem wniosków legislacyjnych, jak na przykład w odniesieniu do współpracy administracyjnej zgodnie z art. 66 traktatu WE, inne – zaleceń, a jeszcze inne – aktów administracyjnych i decyzji.